

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA

EUROSISTEMOS EKSPERTŲ MAKROEKONOMINĖS PROGNOZĖS EURO ZONAI

Remdamiesi 2007 m. gegužės 24 d. turėta informacija, Eurosistemos ekspertai numatė euro zonos makroekonominę raidą¹. 2007 m. numatomas 2,3%–2,9% vidutinis metinis realiojo BVP augimas, o 2008 m. – 1,8%–2,8%. Numatoma, kad 2007 m. bendras suderintas vartotojų kainų indeksas (SVKI) vidutiniškai padidės 1,8%–2,2%, o 2008 m. – 1,4%–2,6%.

1 intarpas

TECHNINĖS PRIELAIDOS

Eurosistemos ekspertų prognozės pagrįstos prielaidomis dėl palūkanų normų, valiutų kursų, naftos kainų ir fiskalinės politikos.

Techninės prielaidos dėl palūkanų normų, naftos ir ne energetikos žaliavų kainų grindžiamos rinkos lūkesčiais (galutinė data – 2007 m. gegužės 11 d.). Kalbant apie trumpalaikes palūkanų normas, t. y. 3 mėn. EURIBOR, rinkos lūkesčiai apskaičiuojami pagal išankstinių sandorių normas paskutinę duomenų įtraukimo dieną, atvaizduojančias pajamingumo kreivę tuo momentu. Tai rodo, kad palūkanų normos didės nuo 4,0% (gegužės mėn. viduryje) iki vidutiniškai 4,2% (2007 m.) ir iki vidutiniškai 4,5% (2008 m.). Su euro zonos 10 m. nominaliųjų vyriausybės obligacijų pajamingumu susiję rinkos lūkesčiai leidžia tikėtis stabilaus pajamingumo – vidutiniškai 4,2% (2007 m.) ir 4,3% (2008 m.), palyginti su gegužės vidurio lygiu (4,2%). Sprendžiant pagal ateities sandorių rinką 2 savaitių laikotarpiu (iki galutinės duomenų įtraukimo datos), vidutinės metinės naftos kainos 2007 m. turėtų būti 65,0, 2008 m. – 69,9 JAV dolerio už barelį. Daroma prielaida, kad ne energetikos žaliavų kainos JAV doleriais 2007 m. vidutiniškai pakils 22,0%, o 2008 m. – 4,9%.

Daroma techninė prielaida, kad dvišaliai valiutų kursai prognozės laikotarpiu nesikeis ir bus tokie, kokie vidutiniškai buvo 2 savaites iki galutinės duomenų įtraukimo datos. Tai rodo, kad euro ir JAV dolerio kursas bus 1,36, o euro efektyvusis kursas – 3,7% didesnis už vidutinį 2006 m. kursą.

Fiskalinės politikos prielaidos pagrįstos atskirų euro zonos šalių nacionalinių biudžetų planais. Jos apima visas politikos priemones, kurias jau patvirtino parlamentas arba kurios yra išsamiai apibrėžtos ir greičiausiai bus patvirtintos.

TARPTAUTINĖ APLINKA

Tikimasi, kad prognozės laikotarpiu euro zonos išorės ekonominė aplinka ir toliau bus palanki. Nors ir numatoma, kad JAV ir Japonijos realusis BVP augs šiek tiek lėčiau negu pastaraisiais metais, tikimasi, kad kylančios Azijos šalių ekonomikos augo gerokai sparčiau už pasaulinį vidurkį. Numatoma, kad daugelyje kitų didžiųjų šalių augimas taip pat ir toliau bus dinamiškas. Be to, tikimasi, kad 2004 m. gegužės 1 d. į ES įstojusių šalių ekonomikos sparčiai tebeaugs.

¹ Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozes rengia kartu ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų ekspertai. Tai du kartus per metus rengiama informacija Valdandčiai tarybai ekonomikos plėtrai ir rizikai kainų stabilumui įvertinti. Daugiau informacijos apie taikytą tvarką ir metodus pateikta „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises“, ECB, 2001 m. birželio mėn. Kadangi su prognozėmis susijęs neapibrėžtumas, pateikiamos kiekvieno kintamojo tikėtinos ribos. Jos pagrįstos skirtumu tarp faktinių rezultatų ir keleto ankstesnių metų prognozių. Ribos yra dvigubai platesnės už šių skirtumų vidutinę absoliučią vertę.

Apskritai, atsižvelgiant į 6,0% metinį augimo rodiklį 2006 m., numatoma, kad realusis BVP pasaulyje už euro zonos ribų 2007 m. vidutiniškai didės apie 5,1%, o 2008 m. – 5,0%. Euro zonos išorės eksporto rinkos 2007 m. turėtų augti apytikriai 5,6%, o 2008 m. – 6,9%.

NUMATOMAS REALIOJO BVP AUGIMAS

Praėjusių metų ketvirtąjį ketvirtį euro zonos realusis BVP padidėjo 0,9%. Remiantis pirminiu Eurostat įverčiu, 2007 m. pirmąjį ketvirtį, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, jis atitinkamai padidėjo 0,6%. Tikimasi, kad prognozės laikotarpiu realusis BVP ir toliau kiekvieną ketvirtį didės apie 0,6%. Atsižvelgiant į tai, numatoma, kad 2007 m. metinis realusis BVP vidutiniškai augs 2,3%–2,9%, o 2008 m. – 1,8%–2,8%.

1 lentelė. Makroekonominės prognozės euro zonai

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais^{1,2})

	2006	2007	2008
SVKI	2,2	1,8–2,2	1,4–2,6
Realusis BVP	2,9	2,3–2,9	1,8–2,8
Privatus vartojimas	1,8	1,7–2,1	1,6–2,8
Valdžios sektoriaus vartojimas	2,0	1,0–2,0	1,0–2,0
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	5,1	3,8–6,0	1,9–5,1
Eksportas (prekės ir paslaugos)	8,5	4,8–7,6	4,0–7,2
Importas (prekės ir paslaugos)	8,0	4,6–8,0	3,9–7,3

¹ Kiekvieno kintamojo ir laikotarpio ribos pagrįstos vidutiniu absoliučiu skirtumu tarp faktinių rezultatų ir euro zonos centrinių bankų praityje atliktų prognozių. Numatoma realiojo BVP ir jo sudedamųjų dalių raida pagrįsta dėl darbo dienų pakoreguotais duomenimis. Į numatomą eksporto ir importo raidą įtraukta prekyba euro zonoje.

² Į pateiktus duomenis Slovėnija įtraukta jau nuo 2006 m., išskyrus SVKI. Į pastaruosius duomenis Slovėnija įtraukta tik nuo 2007 m. Slovėnijos dalis sudaro apie 0,3% euro zonos BVP.

Numatoma, kad viena iš BVP vidaus išlaidų sudedamųjų dalių – privatus vartojimas – visiškai absorbuos 2007 m. pradžioje padidėjusių netiesioginių mokesčių poveikį, o tai susiję su toliau didėjančiomis disponuojamomis pajamomis. Numatoma, kad disponuojamąsias pajamas skatins teigiami pokyčiai darbo rinkoje, o tam tikru mastu ir sparčiau didėjančios ne darbo pajamos dėl didelių įmonių pelnų. Tikimasi, kad apžvelgiamu laikotarpiu taupymo lygis iš esmės ir toliau bus stabilus, o privatus vartojimas 2007 m. vidutiniškai didės 1,7%–2,1%, o 2008 m. – 1,6%–2,8%. Tikimasi, kad 2007 m. ir 2008 m. valdžios sektoriaus vartojimas padidės nedaug – 1,0%–2,0%.

Verslo investicijas turėtų tebeskatinti palankios paklausos perspektyvos, dideli bendrovių pelnai ir vis dar palankios finansavimo sąlygos. Valdžios sektoriaus investicijos taip pat turėtų sparčiau augti už BVP augimą. O privačios gyventojų investicijos prognozės laikotarpiu turėtų sumažėti dėl ir toliau lėčiau augančios nekilnojamojo turto rinkos. Vertinama, kad 2007 m. vidutinis metinis investicijų pagrindinį turtą augimo tempas bus 3,8%–6,0%, o 2008 m. – 1,9%–5,1%.

Tikimasi, kad augantis eksportas ir toliau skatins ūkio aktyvumą, nes numatoma, kad užsienio paklausa ir toliau sparčiai didės. Tačiau numatoma, kad prognozės laikotarpiu eksporto už euro zonos ribų rinkos dalis truputį sumažės dėl didesnės pasaulinės konkurencijos ir anksčiau sumažėjusio kainų konkurencingumo uždelsto poveikio. Įvertinus nustatyta, kad eksporto, kuris apima prekybą euro zonoje, vidutinis metinis augimo tempas 2007 m. bus 4,8%–7,6%, o 2008 m. – 4,0%–7,2%. Numatoma, kad 2007 m. vidutinis metinis importo augimo tempas bus 4,6%–8,0%, o 2008 m. –3,9%–7,3%. Tikimasi, kad prognozės laikotarpiu grynosios prekybos įtaka beveik nepasireikš.

Prognozuojama, kad dabartinė palanki darbo rinkos tendencija tęsis. Prognozės laikotarpiu bendras užimtumas turėtų ir toliau nuosekliai didėti, skatinamas didėjančios visuminės paklausos ir prielaidų dėl

vis dar nedaug augančių darbo sąnaudų. Kartu tikimasi, kad dėl gerėjančių įsidarbinimo galimybių ir kai kuriose euro zonos šalyse vykdomų struktūrinių darbo rinkos reformų didės darbo pasiūla. Kartu numatoma, kad nedarbo lygis prognozės laikotarpiu ir toliau mažės.

NUMATOMA KAINŲ IR SĄNAUDŲ RAIDA

Nuo 2006 m. rugsėjo mėn. metinė infliacija svyravo ties truputį mažesniu negu 2% lygiu, teigiamai veikiama palankių energijos kainų raidos tendencijų. Kalbant apie ateitį, prognozėms dėl infliacijos labai didelį poveikį daro kintanti netiesioginių mokesčių ir vienetinių darbo sąnaudų įtaka. Numatoma, kad 2007 m. didesni netiesioginiai mokesčiai turės didelę įtaką SVKI pagrindu apskaičiuotai infliacijai (dėl to bendra euro zonos SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija padidės 0,5 procentinio punkto), o 2008 m. netiesioginių mokesčių priemonės, apie kurias jau yra žinoma, iš esmės neturėtų daryti įtakos SVKI pagrindu apskaičiuotai infliacijai. Prognozės taip pat grindžiamos lūkesčiais, kad prognozės laikotarpiu bendras visos ekonomikos darbo užmokestis didės šiek tiek sparčiau. Kadangi numatoma, kad darbo našumo augimas ir toliau beveik nesikeis, tai leidžia prognozuoti, kad apžvelgiamu laikotarpiu vienetinės darbo sąnaudos didės nedaug. SVKI prognozės taip pat grindžiamos lūkesčiais, kad pelno maržos augs stabiliai, nors ir šiek tiek mažiau, ne žaliavų importo kainų spaudimas bus nedidelis, o ir administruojamųjų kainų poveikis infliacijai tebebus teigiamas. Dėl visų šių skirtingų veiksnių numatoma, kad 2007 m. bendras SVKI vidutiniškai didės 1,8%–2,2%, o 2008 m. – 1,4%–2,6%.

PALYGINIMAS SU 2007 M. KOVO MĖN. PROGNOZĖMIS

Kalbant apie realiojo BVP augimą, 2007 m. numatytos ribos atitinka 2007 m. kovo mėn. ECB mėnesiniame biuletenyje paskelbtose makroekonominėse prognozėse numatytas didesnes ribas. 2008 m. nustatytos ribos buvo šiek tiek sumažintos, atsižvelgiant į tikėtiną truputį didesnių naftos kainų poveikį ir didesnę, negu anksčiau buvo tikėtasi, euro kursą. Kalbant apie SVKI pagrindu apskaičiuotą infliaciją, 2007 m. numatytos ribos buvo truputį padidintos, daugiausia dėl prielaidos, susijusios su šiek tiek didesnėmis, negu rengiant paskutines prognozes, energijos kainomis, o 2008 m. numatytos ribos nepakeistos.

2 lentelė. Palyginimas su 2007 m. kovo mėn. prognozėmis

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	2006	2007	2008
Realusis BVP – 2007 m. kovo mėn.	2,8	2,1–2,9	1,9–2,9
Realusis BVP – 2007 m. birželio mėn.	2,9	2,3–2,9	1,8–2,8
SVKI – 2007 m. kovo mėn.	2,2	1,5–2,1	1,4–2,6
SVKI – 2007 m. birželio mėn.	2,2	1,8–2,2	1,4–2,6

2 intarpas

KITŲ INSTITUCIJŲ PROGNOZĖS

Euro zonos prognozes rengia įvairios institucijos – tiek tarptautinės organizacijos, tiek privataus sektoriaus institucijos. Tačiau jos nėra visiškai palyginamos tarpusavyje ar su Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis, nes jos parengtos skirtingu metu, todėl iš dalies yra pasenusios. Be to, taikomi nevienodi (iš dalies neapibrėžti) metodai fiskalinių, finansinių ir išorinių kintamųjų, įskaitant naftos kainas, prielaidoms parengti. Skiriasi ir įvairioms prognozėms rengti naudojami dėl darbo dienų atliekamų koregavimų metodai (žr. toliau pateiktą lentelę).

Pagal kitų institucijų parengtas prognozes, 2007 m. euro zonos realusis BVP didės 2,3%–2,7%, o 2008 m. – 2,2%–2,5%. Prognozėse numatoma, kad 2007 m. vidutinė metinė SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija bus 1,8%–2,0%, o 2008 m. – 1,9%–2,0%. Visos prognozės patenka į Eurosistemos ekspertų numatytas ribas.

Euro zonos realiojo BVP augimo ir SVKI pagrindu apskaičiuotos infliacijos prognozių palyginimas

(vidutiniai metiniai pokyčiai, procentais)

	Paskelbta	BVP augimas			SVKI pagrindu apskaičiuota infliacija		
		2006	2007	2008	2006	2007	2008
TVF	2007 m. balandžio mėn.	2,6	2,3	2,3	2,2	2,0	2,0
Europos Komisija	2007 m. gegužės mėn.	2,7	2,6	2,5	2,2	1,9	1,9
EBPO	2007 m. gegužės mėn.	2,8	2,7	2,3	2,2	1,8	2,0
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	2007 m. gegužės mėn.	2,8	2,5	2,2	2,2	1,9	1,9
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2007 m. gegužės mėn.	2,8	2,5	2,3	2,2	1,9	1,9
Eurosistemos ekspertų prognozės	2007 m. birželio mėn.	2,9	2,3–2,9	1,8–2,8	2,2	1,8–2,2	1,4–2,6

Šaltiniai: *European Commission Economic Forecasts, Spring 2007*; *IMF World Economic Outlook, April 2007*; *OECD Economic Outlook, No 81, May 2007, Preliminary Edition*; *Consensus Economics Forecasts* ir *ECB's Survey of Professional Forecasters*.

Pastaba: Eurosistemos ekspertų makroekonominėse prognozėse ir EBPO prognozėse pateikti dėl darbo dienų pakoreguoti metiniai augimo tempai, o Europos Komisija ir TVF skelbia dėl darbo dienų skaičiaus per metus nekoreguotus metinio augimo tempus. Kitose prognozėse nenurodoma, ar pateikti duomenys dėl darbo dienų pakoreguoti ar ne.

© Europos centrinis bankas, 2007 m.

Adresas: Kaiserstrasse 29, D60311 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
 Pašto adresas: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
 Telefonas: +49 69 1344 0
 Faksas: +49 69 1344 6000
 Interneto svetainė: <http://www.ecb.int>

Visos teisės saugomos.

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.